

הצעה מחקר למועצת הגפן יין בישראל – 2024

השפעת מועד פרה-הזמירה החורפית על הלבול, הפנולוגיה ומרכיבי היבול בשני זני יין רגישים

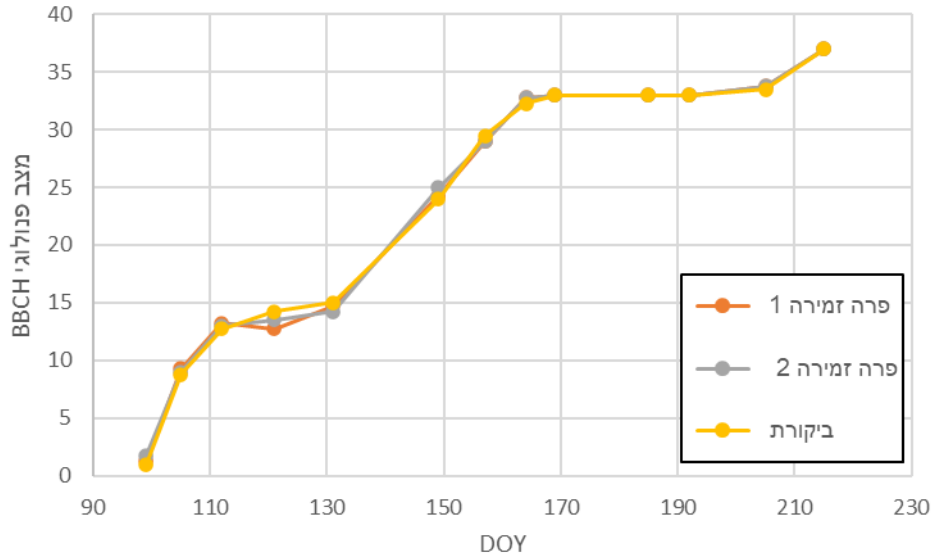
נצר ישי^{1,2}. מו"פ אזורי מזרח, המחלקה החקלאית, אריאל. ²המחלקה להנדסה כימית, ביוטכנולוגיה וחומרים, אוניברסיטת אריאל,

מבוא : זמירת חורף היא אחת מהפעולות האגרוטכניות הידועות בגידול כרמי היין משחר ההיסטוריה החקלאית. פעולת הזמירה למעשה מצמצמת את מספר הניצנים שילבלבו באביב ובכך מווסתת ברמה מסוימת את מס' האשכולות וגובה היבול כמו גם את מיקומם המרחבי של האשכולות בסבך עלוות הגפן. מבחינת סדר הפעולות האגרוטכני מקובל היה להתחיל בזמירת החורף בזנים הלבנים ואח"כ לעבור לזנים האדומים. הרעיון שהוביל לסדר פעולות זה היה עקיבה של מועד ההתעוררות, כלומר הזנים הלבנים המתעוררים ראשונים יזמרו ראשונים. יחד עם זאת, תצפיות רבות אצל חקלאים הראו שלמועד זמירת החורף השפעה על מועד הלבול ועל הדינמיקה הפנולוגית בשלב 0 (מלבול עד פריחה). ד"ר גיל ניר הפריך את הפרדיגמה הקיימת ע"י סדרת תצפיות בהם נראה כי למועד הזמירה ישנה השפעה ברורה על נשיאת היבול בזנים מסוימים וישנם זנים האדישים למועד הזמירה. בעקבות הממצאים התחלנו לפני 3 עונות לבחון את נושא מועד הזמירה ב7 זנים גפן יין עיקרים הגדלים בשפלה (מרלו, קברה סובניון, שרדונה, שיראז, טמפרניו, קריניאן ופטי וורדו). מתוצאות המחקר עד כה נראה כי כל הזנים מושפעים בצורה זו או אחרת ממועד הזמירה כאשר המועד האופטימלי מבחינת ההשפעה על גובה היבול הוא סוף פברואר. עם זאת הזנים בהם נראה הבדל סטטיסטי מובהק לטובת מועד זה הם פטי וורדו, שיראז ומרלו.

פרה-זמירה היא פעולה אגרוטכנית שהמקצרת את הזמורות בצורה גורפת בגובה של 30 ס"מ על קו הבד. היא מקלה על עבודת הזמירה בכך שחלק מהגזם מוסר בתהליך זה ותהליך הזמירה יותר פשוט. עם זאת עולה מהשטח השאלה מה משמעותה של הפעולה (פציעה של הגפן) במנותק בזמן לתהליך הזמירה עצמו. שאלה זו חשובה בכל עונת זמירה אולם חשיבותה מתחדדת לאור המצוקה בכח אדם הזמין בכרמים.

מטרת המחקר היא לבחון את ההשלכות של מועד פרה זמירת החורף (במנותק ממועד הזמירה) על הפיזיולוגיה, ווגטציה, היבול, מרכיביו ומדדי תירוש.

חו"ש: המחקר התבצע בשני כרמי ענבי יין מסחריים: פטי ורדו ושיראז, הנתועים באזור גימזו. בכל חלקה עוצב ניסוי בו נבחנו 3 טיפולים : 2 מועדי פרה זמירה (05/2/24 לבן, **ירוק 20/2/24**) וביקורת **שנזמרה בתאריך 10/3/24** (באותו תאריך נזמרו כלל הטיפולים) הניסוי עוצב בארבע חזרות במתכונת של בלוקים באקראי, כל שורה בכרם היוותה חזרה. בכל חלקה התבצעו מעקבים פנולוגיים לאורך כל העונה, מעקב משק מים בכל סוף שלב פנולוגי ובציר מחקרי מלא שכלל איסוף של כלל מרכיבי היבול ומדדי תירוש. חלקת הפטי וורדו נבצרה בטעות בגלל בעיות תאום של החקלאי והיקב ונתוני היבול התקבלו מנתוני העגלה השוקלת. מס' הגפנים בכל שורה נספר וכך חושב היבול לגפן לכל חזרה.

תרשים 1. השפעת טיפול פרה זמירה על עקום המהלך הפנולוגי שיראז כפר דניאל 2024.

בבחינת השפעת הטיפולים בזן פטי וורדו, לא נראה הבדל סטטיסטי מובהק בעקבות יישום הטיפולים לא על המהלך הפנולוגי (תרשים 2) ולא על משק המים של הגפנים (טבלה 4). יש הבדל מסויים ולא מובהק ביהבט של ההתפתחות הווגטיבית לטובת הטיפול הראשון (טבלה 5) אולם ללא שום השפעה מהותית על גובה היבולים (טבלה 6).

טבלה 4. השפעת טיפול פרה זמירה, על פוטנציאל המים בגזע בצהרי היום, פטי ורדו כפר דניאל 2024.

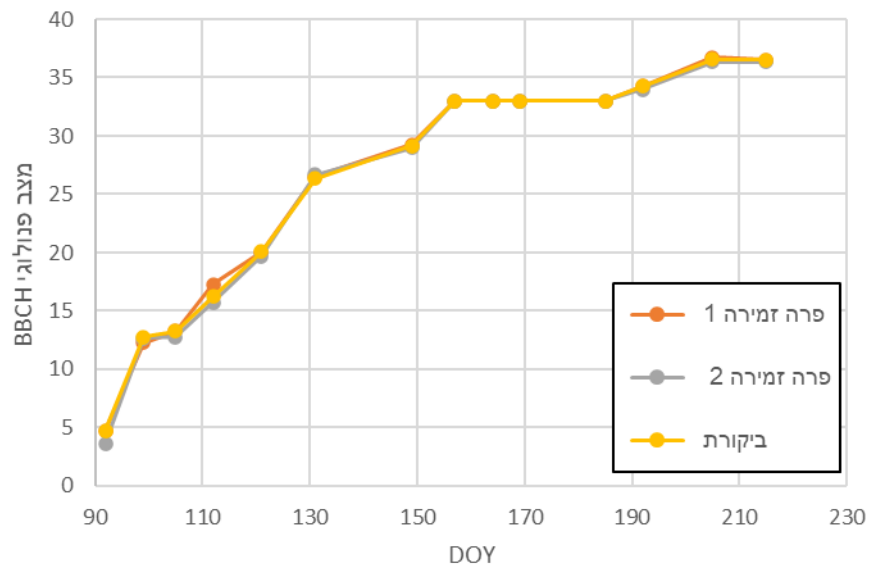
טיפול	מועד זמירה	13/06/24	8/8/2024
פרה זמירה 1	5/2/2024	-0.89	-1.14
פרה זמירה 2	20/2/24	-0.81	-1.09
ביקורת	10/3/2024	-0.86	-1.15
		N.S.	N.S.

טבלה 5. השפעת טיפול פרה זמירה, על אינדקס שטח העלווה, פטי ורדו כפר דניאל 2024.

טיפול	מועד זמירה	2/8/2024	26/8/2024
פרה זמירה 1	5/2/2024	0.55	0.94
פרה זמירה 2	20/2/24	0.48	0.82
ביקורת	10/3/2024	0.51	0.86
		N.S.	N.S.

טבלה 6. השפעת טיפול פרה זמירה, על גובה היבול, פטי וורדו כפר דניאל 2024.

פטי וורדו	יבול (ק"ג לגפן)
פרה זמירה 1	3.74
פרה זמירה 2	3.77
ביקורת	3.79
	N.S.

תרשים 2. השפעת טיפול פרה זמירה על עקום המהלך הפנולוגי פטי וורדו, כפר דניאל 2024.

סיכום.

הזנים שיראז ופטי וורדו נבחרו למחקר הנוכחי בגלל רגישותם הרבה למועד הזמירה. בגלל אילוצי זמן טיפולי פרה הזמירה נערכו מאוחר יחסית ביחס לצורך החקלאי. במסגרת הנוכחית הכוללת את הביצוע של פרה הזמירה בפברואר וזמירה במרץ לא נראה כי יש הבדל מהותי כלשהו בין הטיפולים, מה שפותח פתח לביצוע פרה זמירה ללא חשש בחלון הזמן שהמחקר נערך. מחקרי המשך צריכים לבחון את הפעולה האגרוטכנית הזו בביצוע מוקדם יותר.

תודות.

אני תמיד שמח להודות לעוסקים במלאכה לכורם בועז שיינברג, ואנשי המחלקה החקלאית של יקבי כרמל ד"ר ישראל מוניץ ומתניה הראל על כל העזרה בביצוע העבודות החקלאיות ומשימות הבציר.